

Western Michigan University

From the Selected Works of Maira Bundza

August 12, 2015

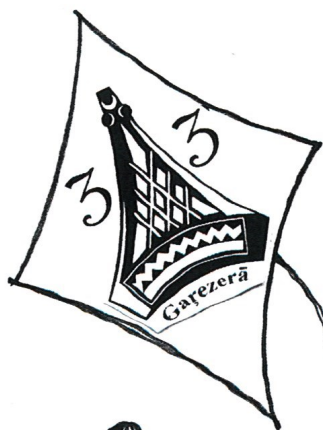
Lauztās Priedes #1

Maira Bundza, *Western Michigan University*

Available at: https://works.bepress.com/maira_bundza/50/

3x3 Lauztās Priedes

3x3 Gaņezera avīze #1

2015.g. 12. augustā

Sveicinām visus 3x3 Gaņezera!

Jau 35. reizi tiekamies Gaņezera lai 3x3 garā koptu un veicinātu savu latvisko dzīves ziņu. Pašlaik esam 158 dalībnieki, no tiem 45 bērni, un gaidām vēl vienu ģimeni ierodamies. Nometni jau vienpadsmito gadu vada Maija Zaeska, šogad ar Daigas Rūtiņas un Larisas Kaļiņas palīdzību. Paldies visiem, kas atbraukuši no tuvām un tālām vietām, sevišķi tiem, kas uzņēmušies vadīt programmas, lasīt lekcijas, vadīt pārrunas, mācīt dažnedažādus rokdarbus un mākslas paveidus, veicināt dziedāšanu – gan tautas, gan koŗa, audzināt un nodarbināt bērnus, gādāt par mūsu labklājību un veicināt mūsu latvisko apziņu.

Te 3x3 mūs pievelk latviskais gars,

latviešu draugi. Mēs apgūstam jaunas zināšanas, skandinām dziesmas no rīta un vakarā, pārrunājam latviešu politiskās, sabiedriskās un kulturālās problēmas. Šo svēto darbu novērtē Latvijas valdība un no tās šogad saņemts atbalsts sešiem lektoriem no Latvijas.

3x3 kopj un veicina latviskumu visā latviešu pasaulē un tā šogad satiekas 8 vietās. Priekuļos jau sanāca 387 dalībnieki, Viļānos 298 un Straumēnos nupat beidzas angļu valodas nometne ar 62 dalībniekiem. Pēc 3x3 Gaņezera nākamnedēļ būs 3x3 Katskiļos un Īrijā, un tad atjaunotais latviešu valodas 3x3 Anglijā. Austrālijā 3x3 notiek janvārī. Latvijā nometņu vadību vairākkārt pārņēmusi jaunā paaudze kas uzaugusi 3x3. Arī mēs varam lepoties ar to, ka mazlācīši ir iesauguši pusreizpusniekos un daudziem vecāki bērnībā paši braukuši uz 3x3.

Iepazīšanās vakars

Svētdienas vakarā trīstreiztrīsnieki sanāca iepazīties Kronvalda zāles pagalmā. Iepazināmies ar vadītājām Maiju Zaesku, Daigu Rūtiņu un Larisu Kaļiņu. Visi klātesošie ieviržu un programmu vadītāji iepazīstināja sevi un ko viņi nākamajā nedēļā iecerējuši. Šogad svinot Raiņa un Aspazijas 150 gadu jubileju, Vilis Inde ir atbraucis no Teksasas novadīt ievirzi par Raini, kaut iepazīšanās vakara laikā vēl sēdēja lidmašīnā. Nometnes gaitā šur un tur ievīsies Rainis, gan šķēršļu gājienā, gan ugunsкура pirekšnesumos, gan koŗa dziesmās. Agrākiem Gažezera trīsreiztrīsniekiem lielākā daļa no ievirzēm un to vadītāji būs

pazīstami un iemīļoti, bet priecājamies arī par jauniem ieviržu vadītājiem, kas ienes jaunas idejas, pieejas, un sparū. No Latvijas šogad ir atbraukuši septiņi ciemiņi - Ansis Bogustovs vada ievirzi par žurnālistiku un politiku, sieva Jolanta palīdz ½ x ½

programmā. Folkloru vada Kristīne Rotbaha ar vīru Juri. 3x3 dalībniekiem būs iespēja izgatavot kokles kokgriešanas ievirzē ar meistariem Eduardu Klintu un viņa dēlu Audaru. Laima Zvilna vada Mazlācišus. Pirmo reizi 3x3 ir arī Kanādas mūziķis Juris Ķeniņš, kas vada mūzikas ievirzi un kori.

Pie iepazīšanās arī jāpārrunā tīri praktiskas lietas, bet tās var arī padarīt jautrākas. Trīs meitenes kopīgi nolasīja norādījumus, kas bija īpaši domāti bērniem. Vakaru nobeidza ar rotaļām.

Žurnālistikas & politiķas vakars

Kā žurnālists Ansis Bogustovs mēdz apskatīt lietas no dažādām perspektīvēm. Pirmdienas vakarā viņš uzdeva mums grūti atbildāmo jautājumu „Kas ir latvietis?” Tas izraisīja dzīvas pārrunas. Vai tas ir tāds kas prot runāt labi latviski? Vai tāds kam latvietība asinīs? Vai tāds kas ir lojāls Latvijai un kā mēs to definējam? Kā mums uz latvietību liek skatīties 250 bēgļu no Āfrikas, ko lūdz Latvijai uzņemt? Tie varētu iemācīties latviski un kļūt par lojāliem Latvijas pavalstniekiem. Kas ar tiem, kas pēdējos 10 gados atstājuši Latviju lai nopelnītu maizi tā, ka katrs desmitais reģistrētais latvietis piedzimst Anglijā? Nedzirdējām nekādu pārmetumu mums trimdas un trimdas pēcteču paaudzei, bet žurnālists tieši prasīja mūsu izpratni par bēgļiem, jo esam paši vai mūsu vecāki vai vecvecāki bija bēgļi. -red.

Ansis Bogustovs

Šogad politiskā ievirze saucas Žurnālistika un politika Latvijā. Tās vadītājs Ansis Bogustovs par sevi saka, ka esot visu mūžu bijis žurnālists, nostrādājis 20 gadus pie Latvijas televīzijas un pēdējos 3 gadus strādājis pie Latvijas radio programmas 21. *gadsimta latvietis ārpus Latvijas*. Ansis ir precējies ar Jolantu un kopīgi audzina Martu, Ritu, Dāvi un Sofiju.

Tālāku ieskatu Anša personībā var dot viņa atbildes uz dažādiem jautājumiem.

- 1) Raimonds Pauls - mūziķis vai politiķis? *Mūziķis, kuram nevajadzēja iemaisīties politikā.*
- 2) Mīļākais rakstnieks? *Līriskais Vilis Plūdonis, it sevišķi dzejolis "Rūķīši un meža vecis."*
- 3) Favorīta mūzika? *Danču mūzika un arī klasiskā.*
- 4) Raksturo Putinu? *Ļoti bīstams, prātā sajucis, un par tuvu Latvijai, lai varētu pa nakti mierīgi gulēt.*
- 5) Raksturo Lembergu? *Inteliģents blēdis un patīk cilvēkiem, jo zog un drusku dalās.*
- 6) Latvijas tieslietas-juridiskā sistēma? *Vājas, bet atspoguļo sabiedrību.*
- 7) Latvietis - kungs vai kalps? *Kungs!*
- 8) Latvijas īstermiņa liktenis? *Izaugsme kā politiski tā ekonomiski turpināsies.*
- 9) Eiro - pārdzīvos vai nomirs? *Eiro dzīvos un ir Latvijai ļoti vajadzīgs.*
- 10) Latvijas armija - brīvprātīgie vai obligātais kara dienests? *Brīvprātīgie, nākotnes kari būs tehniskā pamatoti.*
- 11) Kas ir iemesls latviešu pašapziņas trūkumam? *Pārmērīga palaušanās uz palīdzību.*
- 12) Pēdējo 20 gadu nozīmīgākie politiskie notikumi Latvijā? *Iestāšanās NATO un ES.*

Juris Jauntirāns

Saule, Pērks,

Daugava (šķēršļu
gājiens)

Otrdienas vakarā
sasauca gan jaunos, gan
gados drusku
nobriedušākus nosargāt
Latviju, jo sveši ļaudis
bija salauzuši vārtus, kas

sargāja Daugavu, kā Rainis mums stāsta savā
dzejā *Saule, Pērks, Daugava* un ko daudz
esam dziedājuši un klausījušies pazīstamajā
koŗa dziesmā. Sanāca četras spēcīgas grupas
trīsreiztrīsnieku, kas uzņēmās meklēt atslēgas,
ko velniņi bija izmētājuši, ar kuŗām vārtus
atkal aizslēgt:

Kurzemes kraukļu karotāji (krā, krā, krā),

Vidzemes velna spērēji,

Laimīgie Latgales latvieši, jeb vai tie bija
Lāčplēši?

un Zemgales zelta zirgi.

Velniņi

Jūras māte bija aizmigusi un kaut ar dziesmām viņu pamodināja, viņa vēl bija apmulsusi, jo velniņi bija viņai dziesmas saspēruši un smiltīs izkaisījuši. Labi, ka čaklie ļaudis smiltīs atrada dziesmu šķembas un tās salika kā nākas.

Kā jau visi labi zin, Dieviņš lika dzīvniekiem rakt Daugavu un viņu palīdzība bija atkal vajadzīga, bet Meža mātei dzīvnieki bija izklīduši, izsalkuši un vēl pie tam, pa vidu bija iemaldījušies tādi dzīvnieki, kas Latvijā vispār nedzīvo un Daugavu rakt nemāk. Gudrie trīsreiztrīsnieki atrada dzīvniekus, pazina pareizos un tos pabaroja ar piemērotu barību, lai tie varētu ķerties pie rakšanas.

Pērkona mātei rūpēja dēls, kas bija velniem spēris un atņēmis atslēdziņas, bet pats apjucis. Veikli un spējīgi tautieši palīdzēja Pērkondēlam atgūt savas spējas un izrādījās tīri zinīgi arī par pērkona īpašībām.

Dieva dēli
bija
novēlušies pa
klintīm
Daugavas
krastmalā un
vairs nebija
spējīgi
pārnest dzīvo
ūdeni uz
Daugavu, lai
kopā ar

nāves ūdeni upe atkal plūstu. Te bija vispirms jānoskaidro kurš bija dzīvais ūdens un tad ar rūpīgu sadarbību tas jāpārnes uz Daugavu.

Katrā vietā pēc labi padarīta darba trīsreiztrīsnieki saņēma atslēgas, bet tad bija jāatrod, kurā no tām ir īstā, lai atvērtu slēdzi, ar ko tad varēja aizslēgt vārtus, kas nosargātu Daugavu. Visi – gan lieli, gan mazi – juta gandarījumu, ka palīdzējuši Daugavu un Latviju nodrošināt pret svešiem ļaudīm.

Liels paldies Saulei un visiem, kas sagādāja jauku vakaru jauniem un ne tik jauniem.

Mūzikas ievirze

Vadītājs: Juris Ķeniņš
 Dalībnieki: Gunta
 Beard, Vilma
 Bolšteina, Pēteris
 Briedis, Līga
 Gonzales, Līga
 Jēkabsone, Aija
 Kukaine, Anda
 Prātiņa
 Vadītāja
 mērķis: Palīdzēt
 iedziļināties un

saprast mūziku skatoties uz klātesošo
 individuālām interesēm.

Juris Ķeniņš savai grupīnai piedāvā "mūzikālu
 bufeti", pamatojoties uz katra mūzikas pieredzi
 un zināšanām. Viņš jautāja, ko katrs grib, vai
 cer iemācīties un kādas ir mūsu mūzikālās
 zināšanas un intereses. Izrādas, ka visiem ir
 liela cieņa pret tautas dziesmām. Katrs ievirzē
 spēlē, vai bērnībā ir spēlējis klavieres, vijoli,
 čellu vai kādu pūtējinstrumentu. Visi ir
 dziedājuši kori dziesmu svētkos un citos
 pasākumos. Ievirzē runājām par latviešu
 dziesmu svētkiem, kā tie ir iespaidojuši tautu
 un kultūru. Tiek diskutēti arī kori, komponisti
 un diriģenti Latvijā, Kanādā, ASV, ka arī,
 Latvijas opera un mūzikas kustība. Ir tik daudz
 par ko mācīties un pārrunāt! Jautrā tempā
 soļojam uz priekšu!

Gunta Beard

Mūsu vietējais
 čellists šorīt esot
 murgojis, ka
 ragana viņu esot

izrāvusi no gultas, aizvedusi uz mežu un likusi
 klausīties Mediņa Āriju neskanīgā izpildījumā.
 Tiem kas nezina, Mediņa Ārija ir Jura mīļākais
 gabals un to viņš pats ir atskaņojis
 neskaitāmas reizes, varētu teikt, ka tas ir viņa
 „signature” gabals. Tā šorīt agri no rīta
 atskanējušas Mediņa Ārijas skaņas. Vai 3x3
 modinātāja sākusi sevišķi agri? Nē, Pēteris
 Briedis cēlies vingrināties ar savu vijoli –
 stīgām uzlikdams klusinātāju, bet skaņas
 nākušas no Pēterā lejas stāva istabas caur
 sienām Juŗa istabā un viņš dzirdējis tikai sienu
 vibrāciju. Un vēl pie tam viņa iemīļotās
 Mediņa Ārijas formā. Dīvaini, vai ne?

Folkloras ievirze

Ievirzi vada Kristīne Rotbaha ar palīgu vīru Juri. Pēc jurisprudences fakultātes beigšanas viņa atklāja jaunu pasauli - "folkloru" un palika par entuziastisku

latviešu folkloras pētītāju. Folklorā, tautas dziesmās, bija sakrātas un uzglabātas tautas dzīves gudrības, sadzīves likumi, parašas un ticējumi. Tas viss kopā bija kā senču mantojums, kas dzīvoja cilvēku atmiņās, izteikts tautas dziesmās un gāja no paaudzes uz paaudzi. Šis mantojums mācīja mūsu senčiem kā dzīvot un izdzīvot. Te minēšu tikai dažas lietas ko pārrunājām šinī ievirzē.

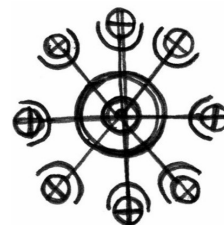
Mūšu senči godāja savu vecāku sakrāto dzīves gudrību – ar ko viņi varēja atrisināt sadzīves problēmas. Dziesmās min "vecājo tiesas" – tā kā jau senos laikos bija "tiesas." Labai rokai bija lielāks spēks kā kreisajai. Solījumi, dāvanas dotas ar labo roku bija spēcīgā, kreisās rokas dāvanas un solījumus varēja atsaukt.

Saimnieks bija noteicējs savās mājās – dēli manototāji. Vecāki centās atstāt labus mantojumus kā dēliem, tā meitām. Dēliem – ar "dēļiem izsistu istabiņu," meitām "villainītes." Ja nu saimnieka dēls, mantotājs, nemācēja saimniekot – viņš palika par "drilli" un strādāja priekš citiem. Ne visas zemes apsaimniekoja zemes īpašnieki – nomaļas zemes apsaimniekoja "bandenieki," daļu no zemes ražas atdodot zemes īpašniekam.

Tuvāk apskatījām manotšanas processus – ko var mantot, ko nē. Viena tautas dziesma min, ka mirēji nedrīkstēja nomirt pirms manta nebija sadalīta. Šis "senču mantojums" kas pāriet uz nākošām paaudzēm ir skaidri izteikts tautas dziesmā:

Tēvu tēvi laipas meta,
Bērnu bērni laipotāji.
Tā, bērniņi, laipojat,
Ka pietika mūžiņam.

Te aprasktītas tikai pārrunas no pirmām dienām. Vēl apskatīsim daudz citu tēmu.

Zigfrids Zadvinskis

Podniecŗba

Uldis Stepe jau visu vasaru mŗca Gaŗezera bŗrniem un jaunieŗiem kŗ strŗdŗt ar mŗliem – tos mŗcŗt, stiept, rullŗt, mest, lipinŗt, griezt. Tagad otro gadu viŗŗ dod iespŗju

mŗcŗties ar mŗliem arŗ trŗsreiztrŗsniekiem. Pie Ulŗa nŗk gan bŗrnu grupas, gan pieauguŗie un veido trauciŗus, dzŗvniekus un citus mŗkslas darbus. Viena meiteŗu grupa nolŗma taisŗt daŗzŗdus ziepju trauciŗus.

ŗogad Gaŗezeraŗ parŗdŗjŗs jauns mŗkslas darbs Ulŗa Stepes ierosmŗ. Pie Kronvalda zŗles ieejas tagad redzams liels, itkŗ bronzas Mŗtes Latvijas reljefs. Tam ir interesanta tapŗšanas vŗsture. Uldis paŗŗma galveno tŗlu no sava tŗva Leo Stepes 1948.g. asŗjuma un paplaŗinŗja to uz liela

auduma. Tad ar 2014. gada Gaŗezera jaunieŗu palŗdzŗbu, no mŗla izveidoja reljefu. Uldis mŗla darbu sagrieza lŗdzŗgos kvadrŗtiŗos vai flŗzēs un tŗs ceplŗ dedzinŗja. Ŗovasar Uldis mŗla flŗzes pielika pie Kronvalda zŗles ieejas sienas un tad tŗs apstrŗdŗja ar vairŗkŗm kŗrtŗm, ieskaitot bronzveida krŗsu un laku, lai Mŗtes Latvijas tŗls izskatŗtos pŗc

Tautas balss dziedāšana

Pēc sātīgām vakariņām pie Saulgrieŗiem pulcējās tie, kam tautas dziedāšana, saukšana un vilkšana ir tuvu pie sirds. To vadīja Kristīne Rotbaha, kuŗa mācēja izdot gurdzoŗas, īdoŗas, purkŗķoŗas un visādas citas skaņas. Arī elpošanas vingrinājumiem pievērsa īpaŗu uzmanību. Tie notika guļus, sēdus un stāvus. Daŗiem no dalībniekiem bija grūti sekot, un kad tika jautāts blakus sēdoŗai nedziedātājai: „Kāpēc tu nedziedi?” Atbilde bija: „Es nezinu vārdus!”

L.T. & I.J.

Grāmatas par 3x3

Vairākus gadus lolota, nu īstenojās ideja par grāmatu, kas atspoguļotu 3x3 – pasaules latvieŗu ģimeņu kustības – 25 gadu veikumu Latvijā. Iespēja ziedot projektam (un vairāk informācijas) pieejama caur LF mājas lapu, sekojot šai saitei: <http://latviesufonds.info> vai tieŗi: <http://latviesufonds.info/index.php?p=9378&b=1&lbu=5259>. Paldies LF par atbalstu! Daļu līdzekļu grāmatai jau atvēlējusi 3x3 kustības dibinātāja, sirds un dvēsele Līga Ruperte. Tā ir nauda, kas tika saziēdota, decembrī ŗķiroties no Arnolda Ruperta, kura devums tāpat 3x3 ir nenovērtējams un zelta burtiem ierakstāms. Grāmata jau ir gandrīz gatava un iespīēšanai to ceram nodot rudenī. Vairāk informācijas: daiga.bitiniece@kurzemnieks.lv.

2013. gadā iznāca grāmata 3x3 ārpus Latvijas (1981-2011), to var lasīt www.3x3.lv, kā arī pasūtīt www.drukatava.lv. un www.ir.lv

Cilts bija, cilts ir, cilts būs!

Pagājuŗā gadā bija 3x3 dalībnieki, kuŗi izteica interesi savas ģimenes cilts koka izveidošanā un Ilmārs Meŗs, pēc iespīējas, tiem palīdzēja. Gaŗezera 3x3 vadība tad nolēma ŗo ievirzi piedāvāt ŗī gada 3x3 dalībniekiem. 4 pieteicās iepriekŗ un 2 pieteicās pēc reŗistrācijas.

Instrukcijas būs uz individuāla pamata. Cilts koka gatavoŗanas process tiks pārrunāts. Informācija par pieejamiem informācijas avotiem tiks pasniegta, kā arī izmēģinās tīmekļa saites.

Cilts koka sagatavoŗana nav seviŗķi grūts process, bet prasa daudz laika, pacietību un detektīva spējas. Vācu valodas zināŗanas nenāk par sliktu.

JJ

Divas dzimŗanas dienas nosvinētas 3x3—
Vizmai Kaļiņai un Andrim Rūtiņam

Mazlācīši

Mazlācīšus šogad
pieskata un
nodarbina Laima
Zvilna no Latvijas
un palīgā nāk
Kristīne Tuča un
Lelde Upīte—
Gažezera

vidusskolas skolotājas no Latvijas, ko
pierunāja palikt uz 3x3. Vēl viņām talkā

nāk Aleksandra D'Aoust.

Šogad varbūt
mazāks skaits
mazlācīšu kā
citus gadus, jo
daudzi ir tagad
paaugušies un iet
lielo bērnu
nodarbībās ar
pusreizpusniekiem.

1/2 x 1/2

ŗonedŗ pusreizpusnieki svinŗ visas gadskartas. Pirmdien viŗi svinŗja Ziemassvŗtkus ar pikoŗanos un zŗlŗŗanu. Otrdien svinŗja Lieldienas ar olu krāŗoŗanu, gan tradicionāliem paŗŗēmieniem, gan moderniem. Treŗdien viŗi lŗgos, pŗs vainagus un tapos (tāda kŗ tamborŗŗana ar pirkstiem, kas izveido tādu kŗ rozeti). Ceturtdien bŗs mŗkslas teātris – uzvedums, kurā gleznos. Viŗi gatavos sŗŗo saldŗjumu un ābolkŗku uz Miŗŗeŗiem.

Vai redziet
3x3 zŗmi
bildŗ?

Olas?
Kamŗ vecāki
klausās lekciju,
bŗrni iet rotaŗās.

Paldies visiem, kas ieteica avīzei nosaukumus

Daži bija tik asprātīgi, ka žēl ka visus nevarējām izmantot un tā dalāmies ar lasītājiem. Varbūt kāds var izmantot ugunsкура priekšnesumam. Atceraties, ka priekšnesumiem vajadzētu būt ar Raiņa tēmu vai vismaz pieminot Raini.

**Antiņš Vēja Kalnā
Gāzēra Abas Malas
Jāzeps un 3x3 Brāļi
Mēnesmeitiņa un Memmesdēliņš
Raspazija
Zirgs, Zelta
ZZ**

Sirsniņš paldies ziedotājiem!

Ilze Bērziņa
Līga Gonzalez
Indra Halversone
Sams & Anita Knoch
Ilona Ķīsis
Vija Miežīte
Valija Raucepa
Ilze Schwartz
Zigfrīds & Paulīne Zadvinski
Jānis Zeltiņš

**Visām 3x3 nometnēm
ir kopēja mājas lapa—
www.3x3.lv**

Latviešu Organizāciju Apvienība Minesotā (LOAM)

Amerikas latviešu Palīdzības
Fonds (LRFA)

**Sevišķi pateicamies Latvijas Republikas Kultūras
Ministrijai par 3x3 nometnes atbalstu ārzemēs un
ceļa naudas segšanu četriem ieviržu vadītājiem.**

Redakcija: Maira Bundža un Sams Knoch
Reportieri: Juris Jauntirāns, Gunta Beard,
Linda Treija, Zigfrīds Zadvinskis.
Foto: Sams Knoch, Maira Bundža, Ilga Rūtiņa.
Galvas & mazie zīmējumi: Linda Treija
Avīzes nosaukumu ieteica: Vilma
Bolšteina un Mūzikas ievirze
atbalstīja
Korektore: Elga Pone

